

Brussel, 3 oktober 2025
(OR. en)

13325/25

LIMITE

ENER 468

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Energiezekerheid en -veerkracht in Oekraïne en Moldavië en het strategische belang van hun integratie in de energiemarkt van de EU – Gedachtewisseling

Met het oog op de zitting van de Raad TTE (Energie) op 20 oktober 2025 vinden de delegaties in de bijlage de achtergrondnota van het voorzitterschap over energiezekerheid en -veerkracht in Oekraïne en Moldavië en het strategische belang van hun integratie in de energiemarkt van de EU.

Energiezekerheid en -veerkracht in Oekraïne en Moldavië en het strategische belang van hun integratie in de energiemarkt van de EU

Vooruitzichten voor de energiezekerheid in Oekraïne en Moldavië

De aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne blijft verwoestende gevolgen hebben voor de bevolking, de economie en de maatschappelijke functies van Oekraïne, met name de energiesector. De grootschalige verwoesting van infrastructuur voor productie, opwekking, transmissie en distributie als gevolg van herhaalde en gerichte aanvallen heeft geleid tot dringende humanitaire en technische uitdagingen. De verwoesting vormt op lange termijn ook een belemmering voor de wederopbouw van een duurzaam en modern energiesysteem dat is afgestemd en voorbereid op de integratie in de EU-markten, in overeenstemming met de doelstellingen van de Energiegemeenschap.

Voor Oekraïne zijn de onmiddellijke uitdagingen voor de komende winter bijzonder groot. Gasopslaginstallaties worden blootgesteld aan risico's die verband houden met verdere aanvallen, financiering, vulniveaus en technische veerkracht waarvoor hulp nodig is om de binnenlandse voorziening te stabiliseren en Oekraïne in staat te stellen bij te dragen aan het ruimere Europese systeem. Tegelijkertijd blijft het gesynchroniseerde elektriciteitsnet van Oekraïne functioneren onder aanhoudende dreigingen. Gedecentraliseerde energieopwekking versterken, investeringen in hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie en -opslag versnellen, en kritieke infrastructuur veiligstellen zijn onontbeerlijk voor zowel de onmiddellijke winterparaatheid als het langetermijnproces van herstel, wederopbouw en integratie in de EU-markt. Bovendien spelen uit de EU ingevoerde olieproducten en olievoorraden een belangrijke rol voor militaire operaties, aangezien de enige Oekraïense raffinaderij door Rusland is vernietigd. Tot slot blijft de nucleaire veiligheid en beveiliging van Oekraïne – in de kerncentrale van Zaporizja en andere nucleaire installaties – voortdurend in gevaar door Russische militaire activiteiten en de bezetting van de kerncentrale van Zaporizja.

Moldavië wordt niet met dezelfde directe verwoesting geconfronteerd, maar is ook ernstig getroffen door de bredere gevolgen van de Russische aanvalsoorlog. Door zijn historische afhankelijkheid van Russische gasleveringen en de invoer van elektriciteit uit de regio Transnistrië was Moldavië bijzonder kwetsbaar toen deze leveringen werden onderbroken, met ernstige sociale en economische gevolgen. Ondanks deze uitdagingen heeft Moldavië belangrijke stappen gezet op weg naar een grotere energieveerkracht en een versterkte integratie in de energiemarkt van de EU. De synchronisatie van het elektriciteitsnet met het elektriciteitssysteem van continentaal Europa, de diversificatie van de gasvoorziening ten nadele van Rusland, de versterking van de interconnecties, de bevordering van hervormingen in het kader van de Energiegemeenschap, de uitbreiding van de capaciteit voor hernieuwbare energie en de intensivering van de energie-efficiëntiemaatregelen hebben al tastbare vooruitgang opgeleverd. Voortgezette EU-bijstand zal van cruciaal belang zijn om de stabiliteit te handhaven, hervormingen te ondersteunen en verdere convergentie met de energiemarkt van de EU te waarborgen. Tot slot kunnen de olievoorraden Moldavië veerkrachtiger maken aangezien alle olieproducten worden ingevoerd.

Strategisch belang van integratie met de EU op het gebied van energie

De verdere integratie van Oekraïne en Moldavië in de energiemarkt van de EU is niet alleen een essentieel onderdeel van hun bredere Europese traject, maar ook een strategische bijdrage aan de collectieve energiezekerheid en -veerkracht van Europa. In dit verband ligt de nadruk op de voortdurende inspanningen in het kader van de Energiegemeenschap om beide landen tussen nu en 2027 volledig te integreren in de energiemarkt van de EU. Deze doelstelling is ambitieus, maar blijft haalbaar, op voorwaarde dat Oekraïne en Moldavië het integratiepakket voor elektriciteit volledig omzetten en dat de Commissie en de EU-lidstaten hun inzet en steun voortzetten.

De weg naar integratie in de EU is voor zowel Oekraïne als Moldavië veeleisend, maar beide landen hebben al opmerkelijke resultaten geboekt. In juli 2025 heeft de Europese Commissie met beide regeringen de screening van de energiehoofdstukken uitgevoerd als een cruciale stap in de voorbereiding van de toetredingsonderhandelingen. Hoewel het toetredingsproces onder de bevoegdheid van de Raad Algemene Zaken valt, hangen de inspanningen van Oekraïne en Moldavië om zich aan te passen aan de energiewetgeving van de EU nauw samen met hun bredere werkzaamheden inzake integratie in de energiemarkt van de EU. Dit draagt op zijn beurt bij tot versterking van de energiezekerheid en -veerkracht – gebieden waarop de Raad TTE (Energie) een sleutelrol speelt, naast de voortdurende inspanningen binnen de Energiegemeenschap.

Er reteren echter aanzienlijke uitdagingen. Daarom blijft voortdurende politieke, financiële en technische bijstand van essentieel belang – niet alleen om onmiddellijke kwetsbaarheden in oorlogstijd aan te pakken, maar ook om de wederopbouw en de ontwikkeling van veerkrachtige en moderne energiesystemen die klaar zijn voor de EU, mogelijk te maken.

Het Deense voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie nodigt de Raad TTE (Energie) uit om een strategische discussie te voeren over de beste manier om de energiesectoren van Oekraïne en Moldavië te ondersteunen, zowel op korte als op langere termijn. Dit houdt onder meer in dat Oekraïne en Moldavië de ruimte krijgen om specifieke uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd onder de aandacht te brengen en om concrete maatregelen te formuleren waarmee de EU doeltreffende steun kan verlenen. De opbouw van veerkrachtige, op de EU afgestemde energiesystemen in Oekraïne en Moldavië zal van doorslaggevend belang zijn voor hun daadwerkelijke vooruitgang richting integratie. Tegelijkertijd zullen deze inspanningen de stabiliteit en de veiligheid van het Europese energiesysteem als geheel versterken.

Belangrijkste discussievragen

1. Welke verdere stappen kunnen Oekraïne en Moldavië ondernemen om hun energiesectoren af te stemmen op de regels, normen en praktijken van de EU en hoe kunnen de EU-lidstaten deze inspanningen het best ondersteunen, zowel wat betreft het aanpakken van onmiddellijke kwetsbaarheden als het voldoen aan langetermijnbehoeften op het gebied van veerkracht en energiezekerheid, alsook bij de overgang naar schone energie?
2. Op welke manieren kunnen Oekraïne en Moldavië strategisch bijdragen aan de ontwikkeling en veerkracht van de energie-unie van de EU, met name wat betreft energiezekerheid, diversificatie en de integratie van schone energie?